

Wielka Żuława - przeszłość i przyszłość. Poznaj powojenne pomysły na zagospodarowanie iławskiej wyspy

data aktualizacji: 2023.08.28

Dobiegł końca kolejny sezon wakacyjnych wypraw na Wielką Żuławę. Wycieczka z regionalistami i radnymi Michałem Młotkiem i Dariuszem Paczkowskim, która odbyła się na wyspę 27 sierpnia, stała się okazją do przypomnienia, jak wyglądały powojenne propozycje zagospodarowania Wielkiej Żuławy. Dyskutowano także o jej przyszłości i oczekiwaniach mieszkańców odnośnie przyszłego wykorzystania tego terenu. Mateusz Lipski - student architektury krajobrazu na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, przeprowadził wśród uczestników wyprawy ankietę na ten temat.

Pierwsze powojenne plany zagospodarowania wyspy powstały w 1959 roku. Autorem tamtej koncepcji był znany architekt i urbanista związany z Iławą Mieczysław Hoffmann, który - poza budową ośrodka wczasowego, zespołu kempingów i przystani - proponował stworzenie na wyspie **wielkiego dywanu kwiatowego i łąk kwietnych**.

Pomysły Mieczysława Hoffmanna wykorzystał Powiatowy Zespół Urbanistyczny w Iławie w 1972 roku. W tamtym projekcie przewidziano **budowę na wyspie aż 3 500 miejsc noclegowych**. Nie przewidywano za to budowy mostu - zimą transport miał odbywać się po lodzie.

Równolegle trwały pierwsze poważne prace projektowe, realizowane przez Biuro Projektów Budownictwa Ogólnego w Warszawie. Efektem tych prac była kompleksowa wizja architektoniczna ośrodka na wyspie. Zespół architektów z Warszawy zaproponował zmiany w stosunku do koncepcji Powiatowego Zespołu Urbanistycznego. Przede wszystkim założono komunikację z lądem mostem od

strony zachodniej i **kolejką linową, która miała być dodatkową atrakcją dla turystów.**

Pomysł budowy mostu w przebiegu zaproponowanym przez warszawskich architektów został zrealizowany przez ekipę filmu „Gniazdo”. Postępujący regres w gospodarce sprawił jednak, że przerwano prace projektowe i zaprzestano dyskusji o zagospodarowaniu wyspy.

Nadzieje odżyły ponownie w 1990 roku, gdy wyspą zainteresował się architekt polskiego pochodzenia Władysław Otton Biernacki-Poray. Zaproponował on **realizację na wyspie wielkiego ośrodka rekreacyjnego**. Projekt przewidywał budowę hotelu na 1 000 miejsc, centrum kongresowego, ośrodka rehabilitacji medycznej, kasyna oraz klubu golfowego i jeździeckiego. Komunikację z lądem miał zapewnić most oraz kolej linowa. W realizację projektu miał zostać zaangażowany kapitał z Kuwejtu, jednak starania te zakończył wybuch I wojny w Zatoce Perskiej.

Temat Wielkiej Żuławy powracał w późniejszych latach jeszcze kilka razy, po raz ostatni poważnie wyspą zainteresowano się w 2008 roku, gdy do władz miasta zgłosiła się spółka Baltica Project Management. Ówczesne władze Iławy nie zdecydowały się jednak na sformalizowanie tamtej współpracy.

Obecnie nie ma gotowych planów i koncepcji zagospodarowania wyspy, a wśród mieszkańców Iławy można usłyszeć różne propozycje wykorzystania jej potencjału. Część osób uważa, że w ogóle nie należy zagospodarowywać wyspy, część, że należy ją wykorzystać wyłącznie na potrzeby mieszkańców, część iławian stoi na stanowisku, że powinny zostać zrealizowane na jej terenie inwestycje turystyczne lub inne, które dadzą miejsca pracy, zasilą miejski budżet i stworzą Iławie nowe szanse rozwojowe.

W sierpniowej wyprawie na wyspie wziął udział Mateusz Lipski – student architektury krajobrazu na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Przygotowuje on obecnie **pracę magisterską o kierunkach rozwoju Wielkiej Żuławy**. Mateusz Lipski za zgodą organizatorów przeprowadził wśród uczestników wyprawy ankietę, która pozwoli poznać stosunek i oczekiwania mieszkańców co do przyszłości wyspy.

Internetowe Muzeum Iławy/red. kontakt@infoilawa.pl.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/71834-wielka-zulawa-przeszosc-i-przyszosc-poznaj-powojenne-pomysly-na-zagospodarowanie-ilawskiej-wyspy>